Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18454

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i (ÇTÖ), ortaokul ö?rencilerinin çevre e?itimine yönelik genel tutumlar?n? sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla Hüseyin Artun ve Tu?ba Özsevgeç (2015) taraf?ndan geli?tirilmi? özgün bir ölçektir. Geli?tirme tipi bir ölçek olan ÇTÖ, bireylerin çevresel konulara ili?kin alg?lar?n?, duygusal tepkilerini ve davran??sal e?ilimlerini ölçmeyi hedefler.

Ölçek, toplam 27 maddeden ve be? farkl? faktörden olu?maktad?r. Uygulama, 5'li Likert Ölçe?i format?nda (1= kesinlikle kat?lm?yorum, 5= kesinlikle kat?l?yorum) yap?lmaktad?r. Yap?lan psikometrik çal??malar sonucunda ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) **.91** olarak belirlenmi? olup, yap? geçerli?i aç?mlay?c? faktör analizi ile desteklenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çevre E?itimi, Çevresel Tutum, Ortaokul Ö?rencileri, Geçerlik, Güvenirlik, Çevre Sorunlar?, Faktör Analizi.

Yazarlar

Hüseyin Artun, Tu?ba Özsevgeç

Amaç

Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i'nin (ÇTÖ) temel amac?, ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin çevre e?itimine ve çevresel konulara yönelik mevcut <a href="https://tr.wikipedia.org/wiki/Tutumlar?n?n derecesini ve yap?s?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemektir. Bu ölçek, ö?rencilerin çevre bilinci, sorumluluk alg?s? ve çevreyi koruma eylemlerine olan e?ilimlerini objektif verilerle ortaya koymay? amaçlamaktad?r.

Elde edilen veriler, e?itim alan?nda çal??an ara?t?rmac?lar ve e?itim program? geli?tiricileri için kritik öneme sahiptir. ÇTÖ sonuçlar?, mevcut çevre e?itimi müfredatlar?n?n etkilili?ini de?erlendirmeye, ö?rencilerin hangi çevresel alt boyutlarda güçlü veya zay?f tutumlara sahip oldu?unu tespit etmeye ve böylece hedefe yönelik e?itim stratejileri olu?turmaya olanak tan?r.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i, çevre e?itimine yönelik çok boyutlu bir tutum yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin çevresel konulara dair inançlar?n?, duygusal tepkilerini ve potansiyel davran??sal niyetlerini içeren psikolojik e?ilimleri kapsamaktad?r. Ölçek, çevresel tutumu be? ana alt boyuta ay?rarak detayl? bir analiz sunar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in yap?sal bile?enleri ve ölçülen alt boyutlar ?unlard?r:

Çevreyi Koruma: Bireyin çevrenin sürdürülebilirli?i için gösterdi?i aktif çaba ve sorumluluk alma iste?i.
Çevre At?klar?: At?k yönetimi, geri dönü?üm ve tüketim al??kanl?klar?na yönelik bilinçli yakla??mlar.
Çevre Sorunlar?: Küresel ?s?nma, kirlilik ve biyoçe?itlilik kayb? gibi büyük çevresel problemlere kar?? duyarl?l?k ve endi?e düzeyi.
Çevre Olaylar?: Do?al felaketler, ekolojik de?i?imler ve çevresel olaylara kar?? fark?ndal?k ve bilgi düzeyi.
?nsan Faktörleri: ?nsanlar?n do?a üzerindeki olumsuz etkilerine dair fark?ndal?k ve bu etkileri azaltmaya yönelik sorumluluk hissi.

Geçerlik

Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar? iki temel alanda gerçekle?tirilmi?tir: kapsam geçerli?i ve yap? geçerli?i. Kapsam geçerli?i, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen çevre e?itimi tutumu yap?s?n? yeterince temsil edip etmedi?ini belirlemek için alan uzmanlar?n?n görü?leri al?narak sa?lanm??t?r. Bu süreçte bir fen e?itimcisi, bir çevre e?itimcisi ve bir program geli?tirme uzman?n?n de?erlendirmeleri kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?i ise, temel bile?enler yönteminin kullan?ld??? aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) ile incelenmi?tir. AFA sonuçlar?na göre, ölçek maddelerinin belirlenen be? faktör alt?nda topland??? do?rulanm?? ve bu faktörlerin, ölçekteki toplam varyans?n **%55.66**'s?n? aç?klad??? tespit edilmi?tir. Bu oran, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle desteklendi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla güvenirlik analizi yap?lm??t?r. Geli?tirilen Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i (ÇTÖ) için hesaplanan **Cronbach Alfa** güvenirlik katsay?s? **.91** olarak rapor edilmi?tir. Psikometrik standartlara göre, .90 ve üzeri Cronbach Alfa de?eri, ölçe?in maddeleri aras?nda yüksek düzeyde tutarl?l?k oldu?unu ve ölçülen yap?n?n son derece güvenilir bir biçimde yans?t?ld???n? göstermektedir. Bu bulgu, ölçe?in uygulamalarda tutarl? sonuçlar verece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek üzere uygulanan aç?mlay?c? faktör analizi (Temel Bile?enler Analizi), 27 maddelik ölçe?in be? faktörlü bir yap? sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Bu be? faktör, ölçe?in ölçtü?ü çevre tutumu yap?s?n?n farkl? yönlerini temsil etmektedir ve aç?klanan toplam varyans oran? **%55.66**'d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analizinde belirlenen ve isimlendirilen alt boyutlar, ortaokul ö?rencilerinin çevreye yönelik tutumlar?n?n hangi bile?enlerden olu?tu?unu göstermektedir. Bu faktörler ?unlard?r:

Çevreyi Koruma
Çevre At?klar?
Çevre Sorunlar?
Çevre Olaylar?
?nsan Faktörleri

Enstrüman (Ölçek Yap?s?)

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir tutum ölçe?i geli?tirme çal??mas?d?r).

Format: 27 madde ve be? faktörden olu?an, çok boyutlu tutum ölçe?i.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: E?itim alan?nda, ortaokul ö?rencileri.

Ya? Grubu: Ortaokul seviyesindeki ö?renciler (Genellikle 10-14 ya? grubu).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, ortaokul ö?rencilerinin çevre e?itimine yönelik tutumlar?n? de?erlendirmek amac?yla spesifik olarak bu popülasyon üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçe?i kullan?lm??t?r. Derecelendirme ?u ?ekildedir: 1= kesinlikle kat?lm?yorum, 2= kat?lm?yorum, 3= karars?z?m, 4= kat?l?yorum, 5= kesinlikle kat?l?yorum. Ölçekten al?nan yüksek puanlar, çevre e?itimine yönelik daha olumlu ve güçlü bir tutumu i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Çevresel E?itim, Yap? Geçerli?i, Cronbach Alfa, Çevresel Fark?ndal?k, Ortaokul Ö?rencisi.

Yazarlar (Detay)

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: huseyinartun@gmail.com (Sorumlu Yazar: Hüseyin Artun)

Yaz??ma Adresi: Hüseyin Artun (Makalenin sorumlu yazar?).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in akademik veya ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar (Hüseyin Artun) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlarda genellikle ücretsizdir, ancak kullan?m öncesinde izin al?nmas? tavsiye edilir.

Test Y?l?: 2015 (Ölçe?in yay?nland??? y?l).

Kaynaklar

Artun, H. ve Özsevgeç, T. (2015). Ortaokul ö?rencilerinin çevre e?itimine yönelik tutumlar?n?n de?erlendirilmesi. *Yüzüncü Y?l Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi,12*(1), 27-48.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: efdergi.yyu.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: cevre-egitimi-tutum-olcegi-toad.pdf

Çevre E?itimi Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek 27 madde ve be? faktörden olu?maktad?r.

Çevreyi Koruma
Çevre At?klar?
Çevre Sorunlar?
Çevre Olaylar?
?nsan Faktörleri

ARABPSYCHOLOGY.COM